

Q&A's Campagne 'Zet ook de Knop om'

Hoeveel gas wordt er bespaard als iedereen in Nederland de vijf tips uit de campagne opvolgt?

Een gemiddeld huishouden kan door de tips op te volgen ongeveer 760 m³ gas per jaar per besparen. Dat is 36% van het totale gasgebruik van dat huishouden. Als 1 miljoen eengezinswoningen de tips opvolgen, scheelt dat ongeveer 760 miljoen m³ aardgas per jaar. Dat is 7% van het totale gasgebruik door huishoudens in Nederland.

Is de campagne alleen gericht op gas besparen of ook olie en kolen? En waarom?

Energie besparen is altijd zinvol. Of het nu gaat om olie, kolen of gas. Deze campagne richt zich op het besparen van gas, omdat de burgers hier met de vijf tips ook meteen iets aan kunnen doen. Nederland en de Europese Unie zijn voor een deel afhankelijk van aardgas uit Rusland. Zij willen die afhankelijkheid zo snel mogelijk afbouwen. Mensen in Nederland kunnen daaraan bijdragen door de besparingstips uit de campagne op te volgen. thermostaat op maximaal 19 graden te zetten of korter te douchen. Ook elektriciteit besparen is nuttig, omdat een groot deel van de Nederlandse elektriciteit van gascentrales komt.

Waarom start er in de lente een campagne om gasverbruik te verminderen?

Dat is om meerdere redenen:

- Nederland wil zich nu al voorbereiden op de komende winter.
- Door de oorlog in Oekraïne is duidelijk geworden hoe afhankelijk Europa is van gas uit het Rusland.
- De energieprijzen zijn fors gestegen en de energiezekerheid in Europa staat onder druk. Daarom is het juist nu belangrijk om energie te besparen.
- Bovendien kan het de komende weken nog koud zijn. Daarom is de thermostaat lager zetten nog steeds zinvol.

De campagne wordt continu aangepast. Zo ligt in de zomermaanden het zwaartepunt van de campagne op maatregelen waarmee mensen zich kunnen voorbereiden op komende winter. Het is belangrijk dat woningeigenaren meer en beter gaan isoleren.

Is het verplicht om de maatregelen uit de campagne te nemen?

Nee, de maatregelen zijn niet verplicht. Uiteindelijk is het aan mensen zelf om de keuze te maken om samen met bedrijven, overheden en andere organisaties mee te doen met energie besparen. Dat was altijd al belangrijk om klimaatverandering tegen te gaan. Maar de oorlog in Oekraïne maakt dat nu nóg belangrijker.

De campagne is erop gericht om mensen te stimuleren om meteen energie te besparen. Door praktische informatie en tips te geven over eenvoudige maatregelen die mensen kunnen nemen om energie te besparen. En zo hun energierekening te verlagen. Het doel is om mensen:

- bewuster maken van hun energieverbruik
- inzicht te geven in de voordelen van energiebesparing
- en laten zien hoe en welke energiebesparende maatregelen je kunt nemen.

Richt de campagne zich alleen op het besparen van aardgas uit Rusland?

Nederland wil op termijn af van fossiele brandstoffen zoals aardgas. Vanwege de oorlog in Oekraïne is het belangrijk om zo snel mogelijk minder afhankelijk worden van gas uit het Rusland. Minder gas verbruiken was al belangrijk vanwege het klimaat en de veiligheid van Groningers. Met de Russische invasie in Oekraïne is daar een reden bijgekomen. Daarom wil Nederland sneller af van het Russische gas. Voor de veiligheid in Nederland, energiezekerheid en niet langer afhankelijkheid te zijn van Rusland.

Is het niet beter om het energieverbruik bij energie-intensieve bedrijven te verminderen?

Alleen maatregelen nemen bij bedrijven helpt onvoldoende. De Nederlandse industrie gebruikt al zo'n 30% minder gas door de hoge energieprijzen. Ook investeren bedrijven de komende jaren in het verduurzamen van bedrijfsprocessen. Bovendien gebruikt Nederland relatief veel gas om woningen en gebouwen te verwarmen. Besparen kan dus veel effect hebben.

Wat wil de overheid bereiken met de campagne "Zet ook de knop om"?

Nederland wil snel minder afhankelijk zijn van gas uit Rusland. Overheden, bedrijven en huishoudens kunnen meehelpen door minder energie te gebruiken. In de campagne staan vijf tips centraal waarmee je meteen veel energie kan besparen. En ze zijn voor veel mensen gemakkelijk lang vol te houden. Een huishouden kan het verbruik van gas met circa 36% verminderen. Er wordt gemeten of de campagne werkt door naar het gedrag van huishoudens voor en na de campagne te kijken.

Waarom staan deze vijf tips in de campagne centraal?

Van het aardgas dat een huishouden verbruikt gaat:

- ongeveer driekwart naar verwarmen van het huis;
- iets meer dan 20 procent naar warm water (voor douche en keuken);
- en 3 tot 5 procent naar koken.

De meeste winst is te behalen in het verwarmen van woningen. Isolatie levert het meeste op, maar dat is niet voor iedereen op korte termijn haalbaar. Gedragsverandering ("de knop omzetten") kan meteen. Daar is dus meteen winst te behalen. Per huishouden ongeveer 1340 euro. De meeste huishoudens passen al wel een paar tips toe. Maar niet allemaal. En niet altijd. Tijdens het stookseizoen is het nuttig om te letten op hoeveel en hoe vaak je je huis verwarmt. Vooral van oktober tot mei. Besparen op warm water door korter te douchen kan het hele jaar door.

Wat kan ik als huishouden nog meer doen?

Het is belangrijk om je voor te bereiden op de volgende winter. De meeste besparing bereik je met goede isolatie van je huis. Vanaf mei komt er een isolatiecampagne over hoe je dat het beste kunt doen. De overheid helpt met informatie, advies, subsidies en gunstige

leningen. Er is een Nationaal Isolatieprogramma gestart. Om zo meer huizen sneller te isoleren en om dit voor zoveel mogelijk mensen te kunnen doen.

[De campagne is een samenwerking met Milieu Centraal. Wat is dat voor samenwerking?](#)

Het initiatief en de eindverantwoordelijkheid voor de campagne liggen bij de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Milieu Centraal is een onafhankelijke voorlichtingsorganisatie en helpt mee als kennispartner. De Rijksoverheid heeft gebruik gemaakt van de expertise van Milieu Centraal. Onder meer voor de praktische tips en adviezen voor huishoudens. En het bedrag dat een huishouden gemiddeld kan besparen. Ook heeft Milieu Centraal geadviseerd over waar huishoudens terecht kunnen die extra willen besparen.

[Wat betekent het als een organisatie de campagne ondersteunt?](#)

Organisaties die de campagne ondersteunen zeggen hiermee dat ze het eens zijn met de oproep om minder gas te verbruiken. En ze zetten zich daar ook voor in. Deze en andere partijen hebben zich verenigd in een verduurzamingscoalitie. Een maatschappelijke coalitie van inmiddels meer dan 50 partijen. Zij maken zich sterk om het gasverbruik in huizen en gebouwen te verminderen. Door samen te zorgen voor een heldere boodschap over energiebesparing. Zodat mensen niet steeds iets anders te horen krijgen over hoe je het beste energie kunt besparen. En zij geven het goede voorbeeld door zelf ook minder energie te verbruiken. En meer te gaan doen om eigenaren en huurders te helpen om energie te besparen.

[Hoe lang wil de overheid dat we de tips opvolgen?](#)

Mensen kunnen zelf kiezen wat ze doen en hoe lang ze daar mee door willen gaan. De tips zijn zo gekozen dat ze direct uitgevoerd kunnen worden. En ze zijn ook voor veel mensen vrij gemakkelijk langer vol te houden.

[Helpt een elektrische kachel om minder gas te verbruiken?](#)

Weinig. Een groot deel van de stroom die de kachel gebruikt wordt opgewekt in energiecentrales die draaien op aardgas. De afgelopen jaren werd rond de 50% met gas opgewekt, met een piek in de winter. En bij het verwarmen van elektrische kachels gaat ook meer energie verloren dan bij het verwarmen met gas.

[Wat doet de overheid zelf om minder gas te gebruiken?](#)

De Rijksoverheid zet in haar kantoorpanden de verwarming op 19 in plaats van 21 graden. En als het warmer wordt, wordt er minder gekoeld.

De kantoren van de Rijksoverheid verbruiken samen jaarlijks ongeveer 6 miljoen m³ gas. De verwachting is dat de 2 graden verschil een besparing van 5 tot 10% oplevert. Ook leiden de maatregelen tot minder elektriciteitsgebruik en afname van warmte. Die hoeveelheid is moeilijk in te schatten.

[Wat vraagt de overheid van bedrijven?](#)

De overheid vraagt bedrijven, organisaties en ondernemers met klem om meer energie te besparen. Dit kan door structurele energiebesparende maatregelen, zoals isolatie. Ook

kunnen bedrijven op korte termijn al flink besparen op de verwarming en verlichting van gebouwen.

De oproep op de korte termijn is dus:

- Schakel verlichting uit als je een ruimte niet gebruikt en schakel over op LED.
- Schakel de verwarming uit als je een ruimte of pand verlaat.

Met deze stappen wordt de energierekening lager en de afhankelijkheid van gas uit Rusland minder. Bovendien is het beter voor het klimaat.